

Artikel 65 – Vanliga frågor

Hur fungerar gränsöverskridande samarbete inom ramen för den allmänna dataskyddsförordningen?

Enligt den allmänna dataskyddsförordningen krävs det att tillsynsmyndigheter inom EES bedriver ett nära samarbete för att säkerställa en konsekvent tillämpning av den allmänna dataskyddsförordningen och skyddet av enskilda personers rätt till skydd av personuppgifter i hela EES. En av tillsynsmyndigheternas uppgifter är att samordna beslutsfattandet inom gränsöverskridande databehandlingsärenden.

Enligt den så kallade mekanismen för en enda kontaktpunkt (artikel 60 i den allmänna dataskyddsförordningen), som tillämpas vid gränsöverskridande behandling, fungerar den ansvariga tillsynsmyndigheten som huvudsaklig kontaktpunkt för den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet för en viss behandling, medan de berörda tillsynsmyndigheterna fungerar som huvudsaklig kontaktpunkt för registrerade inom sin medlemsstats territorium. Den ansvariga tillsynsmyndigheten ansvarar för att leda samarbetsprocessen. Den kommer att dela relevant information med de berörda tillsynsmyndigheterna, genomföra utredningar och utarbeta utkast till beslut kopplade till ärendet, och måste samarbeta med övriga berörda tillsynsmyndigheter i en strävan att nå samförstånd om detta utkast till beslut.

När ett utkast till beslut utfärdas rådfrågar den ansvariga tillsynsmyndigheten de berörda tillsynsmyndigheterna, och de sistnämnda kan uttrycka en relevant och motiverad invändning mot utkastet till beslut inom en period av fyra veckor (artikel 60.4 i den allmänna dataskyddsförordningen).

Om ingen av de berörda tillsynsmyndigheterna invänder kan den ansvariga tillsynsmyndigheten anta beslutet.

Om minst en av de berörda tillsynsmyndigheterna inte instämmer i utkastet till beslut kan den uttrycka en relevant och motiverad invändning enligt ovan. Om den ansvariga tillsynsmyndigheten avser att följa invändningen eller invändningarna ska den överlämna ett reviderat utkast till beslut till alla tillsynsmyndigheter som berörs. De berörda tillsynsmyndigheterna har sedan en period av två veckor på sig (artikel 60.5 i den allmänna dataskyddsförordningen) att uttrycka en relevant och motiverad invändning mot det reviderade utkastet till beslut.

Om den ansvariga tillsynsmyndigheten inte avser följa invändningen eller invändningarna och det därmed uppstår en tvist om ett utkast till beslut eller ett reviderat utkast till beslut och inget samförstånd kan nås, utlöses mekanismen för enhetlighet. Detta innebär att den ansvariga tillsynsmyndigheten är skyldig att hänskjuta ärendet till Europeiska dataskyddsstyrelsen (EDPB).

EDPB kommer därefter att fungera som tvistlösningsorgan och kommer inom en månad från hänskjutandet av sakfrågan att fatta ett beslut med två tredjedels majoritet som är bindande för den ansvariga tillsynsmyndigheten och de berörda tillsynsmyndigheterna (artikel 65 i den allmänna dataskyddsförordningen). Denna period kan förlängas med ytterligare en månad om ärendet är komplicerat. Om EDPB inte kan fatta ett beslut inom ovannämnda period med två tredjedels majoritet ska beslutet antas med enkel majoritet. Om EDPB:s ledamöter är delade i frågan kommer beslutet att antas i enlighet med ordförandens röst.

Den ansvariga tillsynsmyndigheten, och i vissa situationer den berörda tillsynsmyndighet till vilken klagomålet ingavs och där beslutet kommer att riktas till den enskilde, ska anta sitt slutliga beslut på grundval av EDPB:s beslut, som kommer att vara riktat till den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet och i förekommande fall till den enskilde.

Vem kan utlösa tvistlösningsmekanismen?

Om det uppstår en tvist mellan tillsynsmyndigheter under ett förfarande för en enda kontaktpunkt ska tvistlösningsmekanismen utlösas. Det är obligatoriskt för den ansvariga tillsynsmyndigheten att inleda denna process när den inte planerar att följa de berörda tillsynsmyndigheternas relevanta och motiverade invändningar eller om den anser att en invändning inte är relevant eller motiverad.

Utöver mekanismen för en enda kontaktpunkt kan vilken tillsynsmyndighet som helst, liksom Europeiska kommissionen, om en tillsynsmyndighet inte begär ett yttrande för ett utkast till beslut enligt artikel 64 i den allmänna dataskyddsförordningen eller inte följer ett yttrande som EDPB avger, inleda ett förfarande enligt artikel 65.

Ett ärende har överlämnats till EDPB enligt artikel 65 i den allmänna dataskyddsförordningen – vad händer nu?

Efter hänskjutandet av ett ärende har EDPB en månad på sig att anta ett beslut. Denna period får förlängas med ytterligare en månad, beroende på sakfrågans komplexitet. Inom denna tidsfrist måste ett bindande beslut antas med två tredjedels majoritet.

Om EDPB inte har kunnat anta något beslut inom denna tidsfrist ska den anta sitt beslut inom två veckor från utgången av den andra månaden. I det sistnämnda fallet ska beslutet antas med enkel majoritet.

Om EDPB:s ledamöter är delade i frågan kommer beslutet att antas i enlighet med ordförandens röst.

Under denna tidsperiod pågår förfarandet för en enda kontaktpunkt och de berörda tillsynsmyndigheterna kan inte anta något beslut i det ärende som hänskjutits till EDPB.

Vem riktas besluten till?

Alla beslut som fattas inom tvistlösningsmekanismen ska riktas till de nationella tillsynsmyndigheterna. EDPB:s beslut är bindande för dem.

Vad är nästa steg?

När EDPB har antagit ett beslut ska dess ordförande utan onödigt dröjsmål meddela de relevanta nationella tillsynsmyndigheterna beslutet.

När det gäller förfaranden för en enda kontaktpunkt ska den ansvariga tillsynsmyndigheten eller de berörda tillsynsmyndigheter till vilka klagomålet ingavs anta sitt slutliga beslut på grundval av EDPB:s beslut, som kommer att vara riktat till den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet och i förekommande fall till den enskilde. Detta ska ske utan onödigt dröjsmål och senast en månad efter det att EDPB har meddelat sitt beslut. Den ansvariga tillsynsmyndigheten och de berörda tillsynsmyndigheterna ska underrätta EDPB om vilken dag deras slutliga beslut meddelades till den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet och den enskilde. Efter att ha tagit emot denna underrättelse ska EDPB offentliggöra sitt beslut på sin webbplats.

Den ansvariga tillsynsmyndigheten och de berörda tillsynsmyndigheterna ska fatta sina slutliga beslut enligt artikel 60.7, 60.8 och 60.9 i den allmänna dataskyddsförordningen. Det slutliga beslutet ska hänvisa till EDPB:s beslut och det måste anges att beslutet kommer att offentliggöras på EDPB:s webbplats. EDPB:s beslut bifogas till de slutliga besluten från den ansvariga tillsynsmyndigheten och de berörda tillsynsmyndigheterna.

När kommer EDPB:s beslut att offentliggöras?

När den ansvariga tillsynsmyndigheten, eller i vissa fall den berörda tillsynsmyndighet till vilken klagomålet ingavs, har underrättat EDPB om vilken dag dess slutliga beslut meddelades till den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet och i förekommande fall till den enskilde, kommer EDPB att offentliggöra sitt eget beslut på sin webbplats.

Kan en tillsynsmyndighet överklaga ett beslut som fattats av EDPB enligt artikel 65 i den allmänna dataskyddsförordningen?

De relevanta tillsynsmyndigheter, till vilka EDPB:s beslut riktas, som önskar överklaga ett beslut kan väcka talan inför Europeiska unionens domstol inom två månader från det att de meddelats beslutet.

Kan en personuppgiftsansvarig, ett personuppgiftsbiträde eller en enskild överklaga ett beslut som fattats av EDPB enligt artikel 65?

Beslut som antagits av EDPB på grundval av artikel 65 i den allmänna dataskyddsförordningen är bindande för nationella tillsynsmyndigheter, eftersom de ska anta sina slutliga beslut på grundval av EDPB:s beslut. EDPB:s bindande beslut är i första hand riktade till nationella tillsynsmyndigheter och är bindande för dem.

Om EDPB:s beslut direkt och personligen berör en personuppgiftsansvarig, ett personuppgiftsbiträde eller en enskild kan de väcka ogiltighetstalan mot besluten vid Europeiska unionens domstol inom två månader från det att de har offentliggjorts på EDPB:s webbplats, i enlighet med artikel 263 i EUF-fördraget.

Utan att det påverkar denna rätt enligt artikel 263 i EUF-fördraget har varje fysisk eller juridisk person även rätt till ett effektivt rättsmedel vid den behöriga nationella domstolen mot de slutliga beslut som fattats av en tillsynsmyndighet som får rättsliga följder för den personen. Denna rätt måste utövas i enlighet med tillämplig nationell lagstiftning.

Om ett beslut av en tillsynsmyndighet – om genomförande av ett beslut som fattats av EDPB enligt artikel 65 i den allmänna dataskyddsförordningen – överklagas vid en nationell domstol av den registrerade eller den personuppgiftsansvarige/personuppgiftsbiträdet och giltigheten av det genomförda beslut som fattats av EDPB enligt artikel 65 i den allmänna dataskyddsförordningen ifrågasätts, har inte den nationella domstolen befogenhet att förklara EDPB:s beslut som fattats enligt artikel 65 i den allmänna dataskyddsförordningen ogiltigt, utan måste hänskjuta frågan om giltighet till Europeiska unionens domstol i enlighet med artikel 267 i EUF-fördraget.

En nationell domstol får dock besluta att inte hänskjuta en fråga om giltigheten av ett beslut som fattats av EDPB om en fysisk eller juridisk person hade laglig rätt att väcka ogiltighetstalan mot beslutet vid Europeiska unionens domstol men inte gjorde detta inom den frist som anges i artikel 263 i EUF-fördraget.

Finns det andra situationer då tvistlösningsmekanismen kan utlösas?

Mekanismen för tvistlösning utlöses inte bara om en ansvarig tillsynsmyndighet inte instämmer i en relevant och motiverad invändning från de berörda tillsynsmyndigheterna eller om den anser att invändningen inte är relevant eller motiverad (artikel 60 i den allmänna dataskyddsförordningen). Den kan också aktiveras i andra särskilda fall som anges i artikel 65.1, t.ex. om det finns motstridiga åsikter om vilken av tillsynsmyndigheterna som bör agera som ansvarig tillsynsmyndighet.

Under vissa omständigheter, som anges i artikel 64.1 i den allmänna dataskyddsförordningen, är varje behörig tillsynsmyndighet dessutom skyldig att begära ett yttrande från EDPB innan den antar sitt nationella utkast till beslut (t.ex. innan den godkänner en ny uppsättning standardavtal). Enligt artikel 64.2 i den allmänna dataskyddsförordningen får varje tillsynsmyndighet även begära att EDPB avger ett yttrande om enhetlighet i en fråga med allmän räckvidd eller som har följder i fler än en medlemsstat. Om en tillsynsmyndighet inte begär ett yttrande från EDPB i de fall som anges i artikel 64.1 i den allmänna dataskyddsförordningen, eller inte följer ett yttrande som EDPB avgett enligt artikel 64 i samma förordning, kan vilken tillsynsmyndighet som helst och Europeiska kommissionen inleda ett tvistlösningsförfarande enligt artikel 65 i den aktuella frågan.

Europeiska unionens domstol gör följande klargöranden i sin dom i mål C-311/18 (Schrems II) (punkt 147):

”Vad gäller den av dataskyddsmyndigheten åberopade omständigheten att överföringar av personuppgifter till ett sådant tredjeland eventuellt skulle kunna bli föremål för olika beslut från tillsynsmyndigheterna i olika medlemsstater, påpekar domstolen att det framgår av artiklarna 55.1 och 57.1 a DSF att uppgiften att säkerställa att förordningen efterlevs i princip tillkommer varje tillsynsmyndighet i respektive medlemsstat. För att undvika att olika beslut skiljer sig åt föreskrivs dessutom i artikel 64.2 i förordningen en möjlighet för en tillsynsmyndighet som anser att överföring av uppgifter till tredjeland generellt ska vara förbjuden att inhämta yttrande från Europeiska dataskyddsstyrelsen (EDPB). Denna myndighet kan enligt artikel 65.1 c i nämnda förordning anta ett bindande beslut, bland annat när en tillsynsmyndighet inte följer ett yttrande som dataskyddsstyrelsen avgett.”